

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-05-280S

СИЛАБУС SYLLABUS	Виробнича практика Manufacturing practice	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	ФП 18	
Освітній рівень Level of Education	Бакалаврський (перший) Bachelor's (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	05	Соціальні і поведінкові науки Social and behavioral sciences
Спеціальність Field of Study	051	Економіка Economics
Освітня програма Degree Programme	Управління персоналом і економіка праці HR management and labour economics	

РІВНЕ – 2024

Силабус виробничої практики для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою

«Управління персоналом і економіка праці», спеціальності 051 «Економіка». Рівне. НУВГП. 2024. 11 стор.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/26640/>

Розробники силабусу: *Костюкевич А.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри трудових ресурсів та підприємництва*

Юрчик Г.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри трудових ресурсів та підприємництва

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 6 від “16” грудня 2024 року

Завідувач кафедри: *Мищук Г. Ю, д.е.н., професор.*

Керівник (гарант) ОП: *Юрчик Г.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри трудових ресурсів та підприємництва*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 4 від “30” грудня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Н.Е. Ковшун, д.е.н., професор*

© Костюкевич А.М., 2024

© Юрчик Г.М., 2024

© НУВГП, 2024

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>Бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Управління персоналом і економіка праці</i>
Спеціальність	<i>051 «Економіка»</i>
Рік навчання, семестр	<i>3-ий рік навчання, 6-ий семестр/ 4-ий рік навчання, 8-ий семестр</i>
Кількість кредитів	<i>3</i>
Лекції:	<i>-</i>
Лабораторні заняття:	<i>-</i>

Самостійна робота:	90
Курсова робота:	-
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКІВ

	<i>Костюкевич Аліна Миколаївна, к.е.н, доцент, доцент кафедри трудових ресурсів та підприємництва.</i>
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/
ORCID	http://orcid.org/0000-0002-9930-9731
Як комунікувати	a.m.kostiukevych@nuwm.edu.ua
	<i>Юрчик Галина Миколаївна, к.е.н, доцент, доцент кафедри трудових ресурсів та підприємництва.</i>
Вікіситет	https://cutt.ly/I9Wx5FF
ORCID	http://orcid.org/0000-0003-1013-6940
Як комунікувати	g.m.urchik@nuwm.edu.ua https://www.facebook.com/urchikgalua/ +38098-408-9069
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ	
Мета та завдання	

Виробнича практика студентів є важливою складовою навчального процесу. Вона сприяє практичній підготовці студентів та їх становленню як висококваліфікованих фахівців з економіки.

Метою виробничої практики студентів є: 1) формування досвіду професійної діяльності у економічних підрозділах та підрозділах, пов'язаних з управлінням персоналом на конкретному підприємстві, в установі чи організації; 2) набуття практичних навиків самостійного дослідження та аналізу виробничо-господарської діяльності системи та системи управління персоналом підприємства; 3) закріплення і поглиблення теоретичних знань і практичних навичок, які здобувачі отримали у процесі вивчення дисциплін циклу загальної та професійної підготовки.

Основними завданнями виробничої практики є:

- ознайомлення з діяльністю конкретного підприємства, установи чи організації та його функціональних підрозділів;
- закріплення теоретичних знань про організаційні структури управління на прикладі діючого підприємства, установи чи організації;
- ознайомлення з умовами та організацією праці у основних підрозділах підприємства;
- набуття практичних навичок щодо підбору необхідних даних з форм статистичної й бухгалтерської звітності та самостійного проведення аналізу основних показників виробничо-господарської діяльності підприємства;
- формування навиків щодо збору даних та самостійного проведення аналізу основних показників праці та управління персоналом на підприємстві;
- вивчення особливостей організації роботи у функціональних підрозділах та на посадах, пов'язаних із спеціальністю, яку здобуває студент.

Виробнича практика проводиться на базі сучасних підприємств, установ та організацій різних видів економічної діяльності, організаційно-правових форм і форм власності. Здобувачам надається право самостійно, за умови погодження з керівником практики від університету, обирати місце її проходження. З суб'єктами господарювання повинні бути своєчасно укладені договори, які є основою для формування наказу про направлення студентів на аналітичну практику.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/index.php?categoryid=60>

Передумови вивчення

Виробнича практика базується на знаннях та компетенціях, які здобувачі отримали при вивченні таких навчальних дисциплін, як ФП8 «Аналіз економічної діяльності», ФП7 «Бізнес-аналіз: техніки та інструменти», ФП «Управління персоналом» та ін.

Компетентності

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.
 СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.
 СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.
 СК17. Здатність розробляти та використовувати інструменти і технології управління персоналом; організувати та реалізовувати основні процеси управління персоналом, в тому числі з використанням інформаційних технологій.
 СК18. Здатність використовувати знання, уміння та практичні навички в галузі економіки і організації праці, регулювання трудових відносин для підвищення ефективності управління персоналом організації.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН-12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН-13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН-15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН-16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН-22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

ПРН-23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

ПРН-28. Розробляти та використовувати інструменти та технології управління персоналом; організувати та реалізовувати основні процеси управління персоналом, в тому числі з використанням інформаційних технологій.

ПРН-29. Використовувати знання та уміння в галузі економіки і організації праці, регулювання трудових відносин для підвищення ефективності управління персоналом організації.

Структура та зміст освітнього компонента

Лекції – 0 год. Практичні – 0 год. Самостійна робота – 90 год.	
Розподіл кількості годин, програмні результати навчання	Опис освітнього компоненту
Організація проходження виробничої практики	
самостійна робота – 2 год.; ПРН 15,22,23	Вибір бази практики та укладання договору; призначення керівників практики; підготовка наказу

самостійна робота – 2 год.; ПРН 22,23	Проведення керівниками практики інструктажу з охорони праці, безпеки життєдіяльності та пожежної безпеки під розпис в спеціальному журналі відповідно до інструкцій.
самостійна робота – 2 год.; ПРН 22,23	Направлення на бази практики згідно з укладеними договорами
самостійна робота – 4 год.; ПРН 12,22,23	Проходження інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності, загальне ознайомлення з базою практики
Структура звіту з виробничої практики	
самостійна робота – 15 год.; ПРН13,15,22,23	<p>Розділ 1. Загальна характеристика бази практики</p> <p>У цьому розділі звіту характеризується об'єкт дослідження – підприємство (організація, установа) із зазначенням його основних реквізитів (найменування, місцезнаходження, час створення, форма власності), належність до певної галузі або виду економічної діяльності, основні напрями виробничо-господарської діяльності. Джерелом такої інформації можуть бути установчі документи підприємства/ організації, маркетингова, в тому числі рекламна, інформація, зокрема й та, що розміщена в мережі Інтернет на офіційних ресурсах підприємства або його власній сторінці у соціальних мережах.</p>
самостійна робота – 15 год.; ПРН12,13,15,16,22,23, 28,29	<p>Розділ 2. Аналіз чисельності та структури персоналу бази практики</p> <p>У цьому розділі звіту студент працює із статистичною звітністю бази практики. Частина інформації студент зможе отримати також на основі узагальнення внутрішніх нормативних документів (штатний розпис, колективний договір та ін.) і даних управлінського обліку.</p> <p>Аналіз персоналу підприємства, в розрізі структури та показників руху, необхідно здійснювати за 3 роки діяльності підприємства і в результаті описати тенденцію, яка склалася.</p> <p>Аналіз структури персоналу варто робити на основі опрацювання штатного розпису.</p>

самостійна робота –
20 год.;
ПРН12,13,15,16,22,23,
28,29

Розділ 3. Аналіз витрат на персонал

Для аналізу витрат на персонал варто використовувати статистичну звітність підприємства за останні 3 роки.

На основі даних звітності необхідно проаналізувати:

1) динаміку та структуру фонду оплати праці.

2) витрати, що не входять до фонду оплати праці;

3) диференціацію працівників за розміром заробітної плати;

4) витрати на утримання робочої сили:

- пряма оплата;
- оплата за невідпрацьований час;
- премії та нерегулярні виплати;
- заробітна плата у натуральній формі;
- витрати на забезпечення працівників житлом;
- витрати на соціальне забезпечення працівників;
- витрати на професійне навчання;
- витрати на культурно-побутове обслуговування.

<p>самостійна робота – 20 год.; ПРН12,13,15,16,22,23, 28,29</p>	<p>Розділ 4. Аналіз системи управління персоналом бази практики У цьому розділі звіту характеризується система управління персоналом підприємства у розрізі таких складових:</p> <ul style="list-style-type: none"> • існуючий порядок набору та відбору персоналу; • найм персоналу (форми трудового договору, наявність випробувального терміну та ін.); • адаптація персоналу (наявність інструктажу, програми адаптації); • існуюча система мотивування персоналу (форми оплати праці, преміювання, доплати, надбавки, інші складові соціального пакету); • професійний розвиток персоналу (перспективи кар'єрного просування, залучення працівників до професійного навчання); • існуючі умови праці (санітарно-гігієнічні, естетичні, соціально-психологічні та ін.); охорона і безпека праці персоналу; • організація праці працівників основних підрозділів підприємства (режим роботи, форми організації праці, обслуговування робочих місць); • оцінювання персоналу (періодичне та поточне оцінювання персоналу, врахування результатів оцінювання персоналу при організації оплати праці).
<p>самостійна робота – 6 год; ПРН15,16,23, 28,29</p>	<p>Висновки та пропозиції. Заключним етапом написання звіту з виробничої практики є формулювання висновків за результатами проведеного дослідження. При цьому важливо акцентувати увагу на проблемах, які були виявлені в результаті аналізу та пропозиціях для їх усунення.</p>
<p>Оформлення звіту з виробничої практики</p>	
<p>самостійна робота – 4 год.; ПРН16,22,23</p>	<p>Оформлення звіту з виробничої практики відповідно до методичних рекомендацій.</p>
<p style="text-align: center;">Форми та методи навчання</p>	

Під час роботи з освітнім компонентом застосовуються такі основні методи: методи статистичного аналізу, зокрема, економіко-математичного моделювання та інтелектуального аналізу; евристичні методи, в тому числі соціологічні дослідження, підготовлені та проведені здобувачами; методи якісного аналізу, в тому числі із застосуванням шаблонів, матриць та іншого прикладного інструментарію економічного аналізу.

Основними формами роботи здобувача з освітнім компонентом є:

- консультування з керівником аналітичної практики від університету, іншими працівниками університету, наукової спільноти та бізнес-середовища;*
- консультування з керівником аналітичної практики від бази практики;*
- виконання прикладних досліджень на базі організації (підприємства, установи);*
- самостійна робота з підготовки звіту з аналітичної практики.*

**Порядок та критерії оцінювання програмних результатів
навчання**

Для досягнення мети та завдань виробничої практики студентам необхідно вчасно та якісно виконати програму практики, вчасно здати звіт та захистити його. Загальна кількість балів за проходження виробничої практики, оформлення та представлення звіту складає 100 балів.

Критерії оцінювання

90-100 балів - здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики; основні положення звіту глибоко обґрунтовані, логічні; висока старанність у виконанні, бездоганне зовнішнє оформлення, своєчасне подання. Захист звіту впевнений та аргументований.

82-89 балів - програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики. Основні положення звіту достатньо обґрунтовані, незначне порушення послідовності. Достатня старанність у виконанні, добре зовнішнє оформлення, своєчасне подання. Захист звіту аргументований, але з деякими неточностями у другорядному матеріалі.

74-81 бал - здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики, але має деякі неточності. Основні положення звіту обґрунтовані, незначне порушення послідовності. Достатня старанність у виконанні, добре зовнішнє оформлення, своєчасне подання. Захист звіту аргументований, але з деякими неточностями, які здобувач вищої освіти сам виправляє.

64-73 бали - здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики, звіт відповідає вимогам програми практики, але має неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Незначне порушення термінів подання. Захист звіту з незначними помилками, які здобувач вищої освіти сам виправляє з допомогою викладача.

60-63 бали - здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики, звіт відповідає вимогам програми практики, але має неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне; порушення термінів подання. Захист звіту із значними помилками, які здобувач вищої освіти сам виправляє з допомогою викладача.

37-59 балів можливо повторного складання - здобувач вищої освіти виконав програму практики (більше 50%), звіт відповідає вимогам програми практики, але має значні неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне, порушення термінів подання.

1-36 з обов'язковим повторним проходженням практики - здобувач вищої освіти частково виконав програму практики (менше 50%) і представив звіт поганого зовнішнього оформлення. Порушення термінів подання. Захист звіту з великими помилками і прогалинами, які здобувач вищої освіти не може виправити.

Рекомендована література

Основна література

1. Балабанова Л. В., Сардак О. В. *Управління персоналом* : підручник. Київ. Центр навчальної літератури. 2019. 512 с.
2. *Управління персоналом. Підручник. 2-ге вид., перероб. і доп.* / О. М. Шубалий, Н. Т. Рудь, А. І. Гордійчук, І. В. Шубала, М. І. Дзямулич, О.А. Хілуха, П.М. Косінський; за заг. ред. О. М. Шубалого. Луцьк. ЛНТУ. 2023. 414 с.
3. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко М.І. *Аналіз господарської діяльності. Навчальний посібник.* Мелітополь. Люкс. 2021. 260 с.
4. *Менеджмент персоналу. Навч.-методич. посіб.* / Дяків О. П., Коцур А. С., Островерхов В. М., Надвиничний С. А., Шкільняк М. М., Шушпанов Д. Г. / за заг. ред. М. М. Шкільняка. Тернопіль. 2022. 280 с.
5. *Економіка праці. Підручник / за заг. ред. Г. В. Назарової.* Харків. ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2019. 330 с.

Допоміжна література

6. Тігова Т.М. *Аналіз фінансової звітності. Навчальний посібник/* Т.М. Тігова, Л.С., Селіверстова, Т.Б. Процюк К. ЦУЛ. 2019. 268 с.
7. Шевчук І.Б., Старух А.І., Васьків О.М. та ін. *Інформаційні технології бізнесу. Частина 1. Навч. посіб.;* за заг. ред. І.Б. Шевчук. Львів: Видавництво ННБК «АТБ». 2020. 455 с.
8. *Новітні технології управління персоналом. Навч. посіб.* / І. М. Сочинська-Сибірцева, О. В. Сторожук, А. О. Доренська ; М-во освіти і науки України. Центральнoукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький. ЦНТУ. 2023. 278 с.
9. Samoliuk, N., Bilan, Y., & Mishchuk, H. (2021). Vocational training costs and economic benefits: exploring the interactions. *Journal of Business Economics and Management*, 22(6), 1476-1491. <https://doi.org/10.3846/jbem.2021.15571>

Інформаційні ресурси в Інтернет

- Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. URL: <http://www.jobs.ua/ukr/dkhp>.
- Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua/>
- Офіційний сайт Головного управління статистики у Рівненській області. URL: <http://www.rv.ukrstat.gov.ua/>
- Офіційний сайт Державної служби зайнятості України URL: <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>.
- Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- Міжнародний інститут аналізу бізнесу. URL: <https://www.iiba.org/>

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, залучатись до виконання завдань наукової теми кафедри трудових ресурсів і підприємництва. При цьому загальна сума додаткових балів не перевищує 15 балів

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Системне і аналітичне мислення; комунікаційні якості; презентаційні навички; саморозвиток; адаптивність та гнучкість, здатність до комплексного вирішення проблеми.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядоку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП»: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>

Правила академічної доброчесності

Здобувачі повинні дотримуватися принципів і правил академічної доброчесності, сумлінно та самостійно (крім випадків, що санкціоновано передбачають групову роботу) виконувати аналітичні та дослідницькі завдання, посилатися на джерела, з яких береться інформація.

У звіті з переддипломної практики не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації та списування. Якщо у звіті з переддипломної практики виявлено запозичення з інших джерел без належного посилання, оцінювання звіту знижується у відповідності до виявлених порушень.

Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/10325/>

Кодекс честі студента <http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>

Академічна доброчесність. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти <https://cutt.ly/OLbdntR>

Якість освіти. НУВГП <https://nuwm.edu.ua/sp>

Вимоги до відвідування

Здобувач вищої освіти проходить аналітичну практику за індивідуальним планом, погодженим з керівником практики, обов'язково відвідує призначені консультації та звітується про виконання завдань.

Костюкевич А.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри трудових ресурсів та підприємництва

Юрчик Г.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри трудових ресурсів та підприємництва

Автор
Доцент

Аліна КОСТЮКЕВИЧ

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №23
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000009B6C3700C8C2C100